

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.:010 508/99-3005
Signatura: ba7hs201

Oblastní pracoviště č. 01
Obvodní pracoviště Praha

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

- Škola:** Střední odborné učiliště služeb, Praha 9, Novovysočanská 5
190 00 Praha 9
- Identifikátor ředitelství:** 600 006 263
- IZO:** 000 639 256
- Ředitel školy:** Mgr. Petr Němec
- Zřizovatel:** MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
- Příslušný školský úřad:** ŠÚ Praha 9 Novoborská 372, 190 00 Praha 9
- Termín inspekce:** 20. až 22. duben 1999
- Inspektoři:** Ing. Jarmila Maslarovová, Mgr. Jaroslava Kněnická
- Předmět inspekce:** Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání
- **Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:**
    - Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 23 142/98-21 ze dne 30 září 1998.
    - Výkaz o počtu žáků a tříd SOU podle stavu k 19. říjnu 1998
    - Učební dokumenty a učební plány vybraných oborů
    - Třídní knihy a katalogové listy tříd: 1.F, 1.H, 2.G, 2.H, 2.K(NS)
1.C, 2.A, 3.A (učební obory)
    - Seznam odloučených provozních pracovišť SOU služeb Praha 9, Novovysočanská 5
    - Rozdělení mistrů odborné výchovy a skupin žáků oboru kadeřník v roce 1998/99
    - Záznamy o hospitacích - inspekční dokumentace
    - Personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků
    - Osobní dokumentace žáků nástavbového studia
    - Protokoly ze závěrečných učňovských zkoušek z roků 1997, 1996, 1995

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Orientační inspekce se, vzhledem k velikosti vzdělávacího zařízení (12 učebních nebo studijních oborů, dvacet tříd a 521 žáků), zaměřila na obory nástavbového studia pro absolventy učebních oborů a na učební obory kadeřník a kosmetička.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Střední odborné učiliště služeb vzniklo k 1. červenci 1998 sloučením SOU Hloubětín a SOU Novovysočanská. Areál zahrnuje budovu školy s jídelnou a sportovní halou. Budova školy, stáří asi 70 let, je velmi rozsáhlá a kromě v současnosti užívaných prostor umožňuje výhledově umístění praktického vyučování některých oborů. V současnosti je zde využíváno celkem 15 učeben, z toho jsou čtyři vedeny jako odborné (počítačová, pro výuku technické administrativy, video učebna a učebna odborných předmětů pro kadeřnice a kosmetičky).

Vybavení učeben je na nízké úrovni - zastaralé počítače (11), mechanické psací stroje (31, pouze 3 jsou elektrické). U odborné učebny pro kadeřnice a kosmetičky lze konstatovat, že není dokončena, její vybavení není nové. V době inspekce celá místnost působila depresivně - nepořádek, rozházené odpadky. Kromě specifického pro obor nábytku nebyly zaznamenány žádné názorné pomůcky.

Pro výuku technologie, zdravotvědy a chemie nejsou ve škole žádné učební pomůcky, ani odborné učebnice, naopak používání odborných knih a textů je v hodinách psychologie běžným jevem.

Počítačovou učebnu a učebnu techniky administrativy využívají pouze žáci nástavbového studia. Programové vybavení je omezené z důvodu technického stavu a stáří počítačů. Programy v MS-DOS M602 a T602 (manager a textový editor) jsou pro budoucí praktickou činnost studentů nedostatečné a neumožňují plnění učebních osnov v celé šířce. Učebna technické administrativy není vybavena zvláštním nábytkem, stroje jsou staré a hlučné.

Ve výuce je možno dále použít audio a videotechniku (1 videokamera a 9 přehrávačů), magnetofon (2), gramofon (2), promítačku nebo zpětný projektor (10). V jednotlivých hodinách tato technika nebyla používána.

Tělesná výchova probíhá v tělocvičně školy (rozměry umožňují výuku sportovních her i gymnastiky) a v plaveckém bazénu „Poseidon“ v Hloubětíně, který má škola pronajatý každé úterý od 7.00 - 8.15 hod. Vybavenost nářadím a náčiním pro tělesnou výchovu je dobrá.

Ze čtyř pracovišť praktického vyučování oboru kadeřník byla zkontrolována dvě - na Praze 1 a na Praze 4. Materiální podmínky (prostory, vybavení, pracovní zázemí) pro odborný výcvik byly na velmi dobré úrovni.

Souhrnem je možné říci, že po sloučení obou škol bylo v budově přednostně vytvořeno technické zázemí pro výuku učebního oboru Fotograf. Vybavení pro výuku tohoto oboru je na špičkové úrovni. Pro výuku ostatních oborů (kloboučník, brašnář, sedlář, kadeřník, kosmetička) nebyly v místě školy vytvořeny žádné podmínky. Vedení vycházelo z předpokladu výuky odborného výcviku mimo areál školy. Zázemí tu mají, z doby předcházející, krejčovské obory.

Prostory školy a vybavenost školy jsou převážně odpovídající a zajišťující vzdělávací program školy, pomůcky a technika nejsou převážně inovovány (popřípadě

chybí), málo a neefektivně jsou využívány učebnice. Celková úroveň je spíše podprůměrná.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh vyučovacích hodin je v souladu s požadavky § 14 odst. 1 a 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách a respektuje psychohygienické potřeby žáků i učitelů.

Učebny jsou dostatečně prostorné, světlé a vybavené starým nábytkem. V některých učebnách jsou nástěnky s vhodnou a motivující výzdobou, která se vztahuje ke zvolenému oboru (např. krejčovské), jiné (např. kadeřnické) výzdobu postrádají.

Pitný režim je zajištěn dvěma automaty (na teplé a studené nápoje), které jsou umístěny ve vestibulu školy. V přízemí školy je dále občerstvení (bufet), kde mají žáci možnost o přestávkách si zakoupit nápoje, sušenky a pod. Žáci mohou použít služeb školní jídelny (cca 100 míst na sezení, kapacita 200 obědů), která je dostatečně prostorná. Zařízení školní jídelny i kuchyně je delší dobu v provozu bez renovace.

Sociální zařízení je na každém poschodí v dostatečném počtu, je zastaralé, v některých případech jsou nefunkční vodovodní baterie u umyvadel a splachovadla. Všechny prostory školy, učebny, sociální zařízení jsou udržovány v čistotě. Rezervy jsou v estetické úpravě chodeb a učeben, které potřebují vymalovat.

Šatny žáků jsou v přízemí budovy školy a každá třída má samostatně uzamykatelnou kóji a bezpečnostní skříňku (pro uložení cenných věcí).

Podmínky pro práci žáků v odborném výcviku, dle situací v obou kontrolovaných pracovištích, jsou nadprůměrné. Žáci mají zvláštní místnost pro relaxaci, přestávky se zajišťují individuálně dle potřeby, k dispozici je hygienické zařízení. Ve všech prostorách pracovišť bylo čisto, s odpovídající estetickou úpravou prostředí. Pracovní prostředí pro žáky i učitele je na průměrné úrovni.

Rozvrh a přestávky jsou stanoveny, esteticky je škola na nízké úrovni. Celkem jsou psychohygienické podmínky v teoretické výuce u sledovaných oborů průměrné, v odborném výcviku spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Teoretické vyučování:

V hospitacích byla sledována práce dvanácti pedagogů, dva z nich učí externě.

Zdravověda je vyučována odborně i pedagogicky způsobilým učitelem, technologie učitelkou bez odborné způsobilosti (středoškolské vzdělání a DPS). Psychologii učí dva učitelé bez odborné způsobilosti (VŠ vzdělání pedagogického směru). Předmět Chemie vyučují tři učitelky s odbornou i pedagogickou způsobilostí a dlouholetou praxí. Tělesnou výchovu vyučuje pět učitelů, z nichž čtyři mají odbornou i pedagogickou způsobilost a dlouholetou praxi. Jedna učitelka nemá pro výuku tělesné výchovy odbornou způsobilost (neabsolvovala žádné odborné kurzy nebo školení). Učitelé ekonomických předmětů mají jak odbornou, tak i pedagogickou způsobilost.

Odborný výcvik:

V odborné výchově oboru Kadeřník působí devět mistrových odborného výcviku, jedna je ve funkci vrchní mistrové oboru. Všechny jsou vyučeny v oboru a pouze tři nesplňují podmínku úplného středního odborného vzdělání, nemají ani pedagogickou způsobilost. Vedení školy si je tohoto nedostatku vědomo a plánuje v dalších letech vhodné řešení - studium u mladších pracovníků.

Personální struktura školy v daném výběru je založena na průměrném procentu odborně a pedagogicky způsobilých pracovníků, kteří jsou převážně efektivně využíváni. Celkově je personální zabezpečení ve sledovaných oborech průměrné.

4 Plnění učebních osnov a učebních plánů ve vybraných oborech

Učební osnovy:

V Tělesné výchově jsou vypracované tematické plány přizpůsobeny možnostem školy - škole chybí venkovní hřiště pro atletické disciplíny.

Učební plány:

- 64-41-L/509 Podnikání v oborech textilu a oděvnictví (JKOV: 31-96-4/00) a 64-41-L/521 Podnikání v oborech obchodu a služeb (JKOV: 64-96-4/00) - učební dokumenty MŠMT ČR č.j. 17 277/93-23

V prvním a druhém ročníku nástavbového studia se vyučuje 29 hodin týdně v prvním a 27 hodin týdně ve druhém ročníku - schválený učební plán uvádí 35 hodin v prvním a 33 hodiny ve druhém ročníku. Žáci se nemohou zdokonalovat pro kvalifikovaný výkon povolání, ve kterém získali předchozí vzdělání, protože v kategorii povinných výběrových předmětů je nulová dotace hodin (není zařazen žádný předmět).

- 69-52-H/001 (JKOV: 64-46-2/00) Kosmetička, MŠMT ČR č.j. 17 315/92-21

V prvním ročníku oboru Kosmetička se vyučuje 34 hodin týdně, schválený učební plán č.j. 17 315/92-21 však uvádí celkový počet hodin 33 týdně.

- 69-51-H/001 (JKOV: 64-56-2/00) Kadeřník, kadeřnice: učební dokumenty MŠ ČR č.j. 14 289/86 - 22 a MŠMT ČR č.j. 22 175/98-23

V prvním ročníku se v rozporu se schváleným učebním plánem (č.j. 22 175/98-23) vyučuje od 1. září 1998 povinně všeobecně vzdělávací předmět Základy ekologie. Žáci byli z tohoto předmětu za první pololetí řádně klasifikováni. Celková týdenní dotace je 34 hodin týdně, schválený učební plán č.j. 22 175/98-23 uvádí celkový počet hodin 32-33 týdně. Navýšení týdenní dotace hodin je v rozporu s poznámkou 5) schváleného učebního plánu.

Učební plány ve druhém a třetím ročníku jsou v souladu se schválenými - MŠ ČR č.j. 14 289/86 - 22.

Ve všech výše uvedených případech došlo k porušení obecně závazných právních předpisů - viz protokol. Učební dokumenty ve vybraných oborech nejsou dodržovány.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Odborné předměty v učebních oborech: Zdravověda, Psychologie a Technologie

Výuka probíhala podle zpracovaných tematických plánů, pouze ve zdravotě došlo ke zpoždění v důsledku dlouhodobé nemoci učitele (dle třídních knih byl předmět částečně odborně suplován). V současné době učitel připravil plán, na jehož základě toto zpoždění odstraní.

Všechny hospitované hodiny proběhly výkladovou formou. Učitelé mají přátelský přístup k žákům, srozumitelný výklad. Žáci, hlavně v psychologii, vyjadřují vlastní názor, učí se vyvozovat závěry. Zapojení žáků do probíraného učiva je spíše nižší. Učitelé propojují probírané učivo s poznatky ze života a odborné praxe. Celkově záběr a množství probíraného učiva byly malé.

V předmětu technologie a zdravotní výchova učitelé nepoužívají učební pomůcky, jelikož na škole nejsou k dispozici (pouze ve zdravotní výchově mají žáci učebnici Zdravotní výchova), ani audiovizuální techniku. Učitel psychologie připravil odborný učební text „Učební texty pro školy s podnikatelským zaměřením“, který vychází z příslušných osnov. Je k dispozici pro učitele a v případě potřeby i pro žáky (kopírování příslušných partií učební látky). Oba učitelé používají a při výuce pracují s dalšími odbornými učebnicemi (Stres pod kontrolou - B. Comby, I dospělí si mohou hrát - E. Bakalář, Testy inteligence, Obecná psychologie - M. Nakonečný a jiné).

Ve všech předmětech učitelé žákům diktují poznámky do sešitů.

Odborné ekonomické předměty (Účetnictví a Ekonomika) v nástavbovém studiu

V hodinách účetnictví jsou procvičovány příklady (příprava na praktické maturitní zkoušky). Pouze někteří žáci přistupovali k práci aktivně. Úroveň vědomostí a dovedností v ekonomických předmětech je spíše podprůměrná. V hodinách Ekonomie žáci nepoužívají žádnou učebnici. Chybí práce s knihou, diskuse nad příklady z praxe. Oba vyučující jsou externími učiteli, jeden z nich učí i na jiné škole.

Výuka ve sledovaných hodinách odborných předmětů má ve většině případů rezervy v zařazování motivujících forem práce a ve zpětném ověřování znalostí. Úroveň výuky bloku odborných teoretických předmětů je celkově průměrná.

Předměty všeobecně vzdělávací:

Chemie

Hospitované hodiny měly rozdílnou úroveň. Ve výuce převládá tradiční forma frontálního způsobu výkladu, učební pomůcky se nepoužívají, jelikož ve škole žádné nejsou, učitelé nemohou provádět ani jednoduché demonstrační pokusy.

V jednom případě výklad nové látky proběhl formou řízeného rozhovoru s aktivizací a zapojením žáků, zadáváním problémových otázek ve vyučování a úkolů na příští hodinu. Učitelka vhodně aktualizovala probírané téma učiva (alkohol) a propojila ho s problematikou závislosti na konzumaci alkoholu obecně. Aktivita žáků v této hodině byla velmi dobrá.

Znalosti, předvedené některými žáky, svědčily i přes snahu učitelek o jejich nezájmu o předmět. Poznámky do sešitů se běžně diktují, i když žáci mají učebnice. Probírané učivo je v souladu s osnovami a tematickými plány.

Úroveň výuky předmětu lze hodnotit jako průměrnou.

Tělesná výchova

Výuka probíhá formou dvouhodinovek. Učitelé volí odpovídající prostředky, cvičební metody, formy výuky i názorné ukázky. Verbální projev učitelů je dobrý, kontakt se žáky přátelský. Fyzické zatížení žáků je přiměřené, jejich zájem o cvičení je malý. V každé hospitované hodině byl velký počet omlouvajících se a nepřítomných žáků (z různých příčin). Hodnocení žáků se provádí formou kontrolních testů zdatnosti. Tematické plány, které jsou upraveny vzhledem k prostorovým podmínkám školy, jsou plněny.

ČŠI zjistila, že z celkového počtu žáků školy 521, je uvolněno z tělesné výchovy ve 2. pololetí školního roku 125 žáků, t.j. 24 %. Všichni uvolnění žáci doložili lékařské

potvrzení, v některých případech i souhlas rodičů. ČŠI doporučila vedení školy tuto problematiku řešit zavedením oddělení zdravotní tělesné výchovy (pro žáky s částečným uvolněním).

Lyžařský výcvikový zájezd v letošním školním roce proběhl pouze jeden (pro nezáměrných žáků), všichni instruktoři měli příslušné oprávnění. Plán lyžařského zájezdu i jeho zhodnocení byl ČŠI předložen.

Úroveň výuky předmětu je průměrná.

Celkově lze výchovně vzdělávací proces ve sledovaných hodinách všeobecně vzdělávacích předmětů hodnotit jako průměrný.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Školní řád je podrobně zpracován, vymezuje povinnosti žáků a zároveň uvádí jejich práva. Pozorování žáků, jejich chování a přístupu k možnosti vzdělávání přineslo řadu rozporuplných poznatků. Docházka žáků do školy je velmi nepravidelná (časté pozdní příchody na první i na další hodiny), celkově nadprůměrná absence. Kouření přímo před vchodem do školy před vyučováním a o přestávkách, a malý zájem o tělesnou výchovu a plavání poukazují na určité negativní tendence, které se výchovným pracovníkům zatím nedaří odstranit.

V problematice pozdních příchodů žáků na vyučování vedení školy oslovilo, ve snaze zlepšit dopravní přístupnost, Dopravní podnik města Prahy. Ve třídních knihách jsou všechny pozdní příchody žáků zpravidla omlouvány, nedochází k individuálnímu přístupu a z toho vyplývající větší odpovědnosti samotných žáků.

Žáci nemají možnost navštěvovat v době mimo vyučování žádné sportovní hry a další kroužky.

Chování žáků ve vyučovacích hodinách bylo na velmi dobré úrovni. Žáci se účastní různých akcí organizovaných protidrogovou koordinátorkou.

Školní řád obsahuje předepsaná ustanovení, není ale v praxi funkčním dokumentem. Prevence negativních jevů - kouření, záškoláctví - je nedostatečná. Ve škole nejsou vytvářeny dostatečné podmínky pro individuální rozvoj žáků. Z hlediska výsledků vyučování je škola spíše podprůměrná.

7 Další zjištění

Při kontrole třídních knih v době hospitací bylo zjištěno, že v nástavbovém studiu pro absolventy učebních oborů v prvním a druhém ročníku studují žáci, kteří absolvovali učební obor sedlář nebo brašnář a mohou studovat pouze nástavbový obor 32-96-4/00 Podnikání v oboru sedlář, brašnář, který není uveden v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol č.j.23 142/98-21 ze dne 30. září 1998. Přesto jsou ve třídách povoleného studijního oboru 31-96-4/00 Podnikání v oboru dámská krejčovská, kloboučnice a 64-96-4/00 Podnikání v oboru služeb zařazení i výše uvedení žáci - tři v ročníku prvním a šest v ročníku druhém. V zahajovacím výkazu za školní rok 1998/99 jsou uvedeny pouze povolené obory a počty žáků ve třídách. - viz Protokol.

Z důvodu výše uvedeného byla provedena kontrola dokladů o ukončení učebního oboru u všech žáků nástavbového studia.

ZÁVĚRY

- Materiálně technické podmínky umožňují plnění požadavků výchovně vzdělávacího procesu ve vybraných oborech s určitými obtížemi. Je nutné doplnění vybavení školy, případně jeho inovace.
- Učební plány sledovaných oborů nejsou plněny, zvláště závažné je nedodržení týdenní dotace hodin v nastavbovém studiu (viz Protokol o kontrole).
- V nastavbovém studiu se ve skutečnosti realizuje obor, který není uveden v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 23 142/98-21, přesto žáci tohoto oboru již zahájili maturitní zkoušky - závažné porušení platných právních předpisů (viz Protokol o kontrole).
- Úroveň vědomostí a dovedností ve sledovaných předmětech v nastavbovém studiu a v učebních oborech je průměrná.
- Ve výchovném působení pedagogů, ve formování osobnosti mladých lidí a jejich přístupu k povinnostem v životě jsou rezervy.

Celkové hodnocení školy ve sledované oblasti je spíše podprůměrné.

- *razítko*

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu   J. Maslarovová v.r..

členka týmu   J. Kněnická v.r.

V Praze   dne 29. dubna 1999

Přílohy: žádné

Inspekční zprávu jsem převzal dne 30. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy P. Němec v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu

inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR	26. 5. 1999	010 834/99-3005
Školský úřad: Praha 9	26. 5. 1999	010 835/99-3005

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
13. 5. 1999	578/99	Vyjádření k IZ